INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

1. IMPORTANT : CANDIDATES TO NOTE THAT ADDITIONAL SHEETS WILL NOT BE SUPPLIED AND CANDIDATES TO WRITE THEIR ANSWERS JUDICIOUSLY. CANDIDATES TO WRITE THEIR REGISTRATION NUMBER IN SPECIFIED SPACE ON FRONT PAGE ONLY. WRITING NUMBER OR NAME IN ANY OTHER PART OR MAKING SPECIFIC MARKS IS TREATED AS DELIBERATE ATTEMPT TO INFLUENCE EXAMINER AND WILL BE DEALT SERIOUSLY AS PER UNIVERSITY RULES(MALPRACTICE IN EXAMINATION).
2. Write on both sides. Do not write in the margin space.
3. Enter all details with Registration No., Programme, Semester etc. in the front page and do not write anything in any other space. Registration No. should be written legibly and shade the Corresponding circle in the OMR clearly with black/blue ball pen.
4. Candidates are required to put their signature and left hand thumb impression in the specified places.
5. No sheet shall be torn of from the answer-book provided, if any page is spoiled/damaged, put a line across it.
6. Do not leave any blank page between your answers. Answers written beyond blank pages may not be assessed, if by accident a page is left blank write on it "P.T.O" in bold letters.
7. At the end of the examination, answer-book whether written or blank, must be handed over to the Room Superintendent.
8. Nothing shall be written on the question paper or the blotting paper.
9. See that the answer-book supplied to you bear the signature of the Room Superintendent and date.
10. Write the question numbers (specifying the sub question, if any) in the margin and leave sufficient space after completion of answer to each question.
11. Exchange of writing materials, Communicating with other students, is strictly prohibited.
12. You will not be permitted to leave the examination hall until half an hour after the question papers are distributed.
13. During the last thirty minutes, you will not be allowed to leave the hall.
14. A Candidate is liable to be expelled from the examination hall and his/her case will be reported to the Registrar / Concerned officer of the University, if he / she
    - (i) Brings any book, notes, mobiles any electronic instruments etc., into the examination hall,
    - (ii) Speaks to or communicates in any other way with any other candidate while the examination is going on,
    - (iii) Or takes with him/her any answer-book written or blank or Question Papers, while leaving the examination hall during examination,
    - (iv) If found giving or receiving assistance, or copying from any paper book or notes or allowing any other candidates to copy from his/her answer book etc.
    - (v) Writes either on blotting paper or any other paper clues or points which might possibly be of help to any other candidates during the examination,
    - (vi) Uses or attempts to use in any other unfair means like smuggling in any other answer-book written outside or found guilty of impersonation,
    - (vii) Discloses his/her identity or makes peculiar marks in his/her answer-book,
    - (viii) Or uses abusive or obscene language or is guilty of any other misconduct of a serious nature.
15. A warning bell will be given ten minutes before the close of the examination. At the second bell, You must stop writing and be ready to hand over answer-book to the Room Superintendent. You must not leave your seat until all answer-books are collected by the Room Superintendent.
16. Candidates are forbidden to smoke or to take tea, coffee etc. In the Examination Hall, Drinking water will be supplied at the seat itself, if necessary.
17. Candidates who are not in their seats by the time notified, will not be admitted to the examination. The Chief Superintendent may however, at his discretion admit those who give him a satisfactory reason for the delay not exceeding 30 minutes after the commencement of examination.
18. A candidate who disobeys any instructions issued by the Chief Superintendent or Room Superintendent, or who is guilty of rude or disobedient behavior, is liable to be instantly expelled.
19. Use either blue or black ink pen or ballpoint pen. Do not change the color of ink in any condition. In case you are compelled to change the color do not forget to take the signature of Room Superintendent explaining him/her the situation.

n. ಅ

A b) ಬೆವಂಡೆ / ಚಿತ್ರಣ / ಒನಕೆಪಾಡು

B d) ಜನ್ಯ

C c) ಕಾಡಿವ

D d) ಬಂಮಲುಪಾಠ, ಚಿಂದನದ ಗೊಂಬೆ, ಅರುಣಾಗ

E c) ನಲುಗಿ

F c) ಕೃತ್ತಿಕೆಂತು

G c) ಚೆಮುರಂಗ

H c) ಮಹೇರ್

I d) ಜ್ಞಾನಪೀಠ

J d) ತೊಳಲಿಸಿಗೊಡೆ

೪

೧ ಶ್ರೀವಿಜಯನು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೋಘವರ್ಷ ನೃಪತುಂಗನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಹರಿಯುವ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿತ್ತು. ಈ ಭೂಪ್ರದೇಶವು ಜನರು ವಾಸಿಸಲು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿತ್ತು. ಕಿಸುವೊಳಲು (ಪಟ್ಟದಕಲ್ಲು), ಮಹಾಕೊಪಣ ನಗರ (ಕೊಪ್ಪಳ), ಪುಲಿಗೆರೆ (ಲಕ್ಕೊಂಡಿ), ಒಂಕುಂದ (ಒಕ್ಕುಂದ) ಈ ಎಲ್ಲಾ ನಗರ (ಪಟ್ಟಣ)ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ರಾಜ್ಯವೇ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಅತ್ಯಂತ ಸಂಪತ್ಭರಿತವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಶ್ರೀವಿಜಯ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸೊಗಸಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾನೆ.

೨ ರಾಜಪುರ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ವರ್ಣನೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಥೆನ ಕಾವ್ಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಯೋಧ್ಯಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುರವು ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಜನ್ಮ ಭೂಮಿ ಎಂಬಂತಿತ್ತು. ತ್ಯಾಗದ ತವರು, ಭೋಗದ ಭವನ ಎಂಬಂತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದವನು ಮಾರಿದತ್ತ ಎಂಬ ಅರಸ.

ರಾಜಪುರದಲ್ಲಿರುವ ದೇವಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾಳೆ ಚಂಡಮಾರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದೇವತೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಜೀವಿಗಳ ಹತ್ಯೆಯಿಂದ ಸುಖದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಪದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಒಲವು ಹೊಂದಿತ್ತು ಅವಳದು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾರಿದತ್ತ ಆಳುವ ಪಟ್ಟಣ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು.

4) ಆನ್‌ಲೈನ ಮಾರಾಟ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಂದೇ ವೇದಿಕೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ತರುವುದು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

* ಆನ್‌ಲೈನ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಖರೀದಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.
* ರೈತರು ಮಾರಾಟಕ್ಕಿಟ್ಟಿರುವ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿವರವನ್ನು ಎಪಿಎಂಸಿ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಿಸಿ ಲಾಟ್ ಗುರುತಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು.
* ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ದಲ್ಲಾಳರ ಅಂಗಡಿ ಮುಂದೆ ಇಳಿಸುವುದು.
* ದಲ್ಲಾಳರು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹವಾದುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದು.
* ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ರಾಶಿ ಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು.
* ದ್ವಾರದಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಲಾಟ್ ಗುರುತಿನ ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂಲಕ ಲಾಟ್ ದರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಆನ್‌ಲೈನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಂತರ್ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದು.
* ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ದರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ರೈತರ ಮೊಬೈಲ್‌ಗೆ ಎಸ್‌ಎಂಎಸ್ ರವಾನೆ.
* ಆನ್‌ಲೈನ್‌ನಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದರೆ ರಶೀದಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು.
* ರೈತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ನೇರ ಹಣ ವರ್ಗಾವಣೆ.
* ರೈತರು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸ್ವೀಕೃತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು.
* ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದು.

೩

೨ ನೃಪವರ ನಿರ್ಮಲ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪಾಲಿಸು ಧರೆಯಂ.

ಆಯ್ಕೆ :- ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಜನ್ನ ಬರೆದಿರುವ "ಯಶೋಧರ ಚರಿತೆಯಿಂದ" ಆಯ್ದು "ತಳ್ಳಂಜೆ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ "ನಿರ್ಮಲ ಧರ್ಮದಿಂದ ಪಾಲಿಸು ಧರೆಯಂ" ಎಂಬ ಪದ್ಯಭಾಗ-ದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಅರಸ ಮಾರಿದತ್ತನು ತಾಯಿ ಚಂಡಮಾರಿಗೆ ನರಬಲಿ-ಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಭಯರುಚಿ ಮಾರಿದತ್ತನಿಗೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಎಲೆ ಭೂಪತಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ನಿನ್ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡು-ವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ಅಭಯರುಚಿ ಮಾರಿದತ್ತ ಅರಸನನ್ನು ಅಧರ್ಮ-ದ ನಡೆಯಿಂದ ಧರ್ಮದ ನಡೆಯ ಕಡೆ ಸಾಗುವಂ-ತೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸೊಗಸಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

೮ ಮೆಹರ್ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ಭಾರವೆ.

ಆಯ್ಕೆ :- ಪ್ರಸ್ತುತ್ತ ಈ ವಾಕ್ಯವನ್ನು "ಭಾನು ಮುಷ್ತಾಕ್" ಅವರು ಬರೆದಿರುವ "ಎದೆಯ ಹಣತೆ" ಎಂಬ ಗದ್ಯ - ಭಾಗದಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸಂದರ್ಭ :- ಮೆಹರ್ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವಳ ಅತ್ತೆಗೆ ಹೇಳುವ ಮಾತಿದು. ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಮಗು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಮೆಹರಳ ಅತ್ತೆ ಮಗುವನ್ನು ತೆಗೆಸಿ - ಬಿಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೆಹರ್ ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಾಯಿ ಭಾರವೆ! ಎಂದಳು.

ಸ್ವಾರಸ್ಯ :- ತಾಯಿ ತಾಯಿನೇ ಮಗು ಗಂಡಾಗಲಿ, ಹೆಣ್ಣಾಗಲಿ ಅದು ತಾಯಿಗೆ ಭೇದಭಾವವಿಲ್ಲ. ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ

೧೦ ಮಾರಿದತ್ತ

ರಾಜಪುರ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣದ ವರ್ಣನೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಥೆಯ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಯೋಧ್ಯಾ ಎಂಬ ನಗರದಲ್ಲಿ ರಾಜಪುರ ಎಂಬ ಪಟ್ಟಣವು ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಳ ಚಿನ್ನಭೂಮಿಯಾಗಿ ತ್ಯಾಗದ ತವರು, ಭೋಗದ ಭವನ ಎಂಬಂತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಆಳುತ್ತಿದ್ದವನು ಮಾರಿದತ್ತ ಎಂಬ ಅರಸ.

ಅಲ್ಲಿನ ದೇವಿಯ ರೂಪವನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನಂತೆ ಹೊಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಾಜ್ಯದ ದಕ್ಷಿಣ ಪಾರ್ಶ್ವದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಳು ಚಂಡಮಾರಿ ಎಂಬ ದೇವತೆ. ಅವಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಜೀವಿಗಳ ಹತ್ಯೆಯೇ ಸಂತಸವೀಯುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಬಲಿಯ ಹಾಡಿತ್ತು ಅವಳು.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಷ್ಟಮಿಯಂದು ಮತ್ತು ಚೈತ್ರಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಚಂಡಮಾರಿ ದೇವತೆಯ ಜಾತ್ರೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ನೆರವೇರಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ದೇವಿಯು ಎಲ್ಲರನ್ನು ಬಹಳೇ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ನಾಶಗೊಳಿಸುವಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾರಿದತ್ತನು ದೇವಿಯ ಗುಡಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬಂದನು. ನಮ್ಮೂರಿನ ತಳವಾರನನ್ನು ಕರೆತಂದು ಜೀವದ ಮನುಷ್ಯ ಯುಗವನ್ನು ತರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದಲ್ಲಿ ದೇವಿಯು ಕೋಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಬೇಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣವಂತ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಣವಂತ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆತನ್ನಿ ಎಂದು ಆದೇಶ ಮಾಡಿದನು. ಚಂಡಕರ್ಮನು ಅಭಯರುಚಿ ಮತ್ತು ಅಭಯಮತಿ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕರೆತಂದು ದೇವಿಯ ಬಲಿ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ಕೂರಿಸಿದನು. ಮಾರಿದತ್ತ ಬಲಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅಭಯಮತಿ ಮತ್ತು ಅಭಯರುಚಿಯನ್ನು ನೋಡಿದನು.

ಅವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಕಂಡ ಮೌರಿದತ್ತನು! ನಿಮ್ಮ ಕುಲವಾವುದು! ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ-ತಾಯಿ ಯಾರು ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳ ತೊಡಗಿದನು. ಆಗ ಅಭಯರುಚಿ "ನಮ್ಮ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ಪರಿಶುದ್ಧವಾದುದು ಅದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವುದು. ನಿಮ್ಮಂತ ಕೆಟ್ಟವರಿಗೆಲ್ಲ ಎಂದು ಉತ್ತರಿಸಿದನು. ಬಲಿ ಕೊಡಲು ನಿನಗೆ ಯಾವ ಜಾತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆನಿಸುವುದೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡು ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.

ಮೌರಿದತ್ತನ ಕಠಿಣಮನವು ಮುಚ್ಚಿಹೋಯಿತು. ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಪರಿಶುದ್ಧಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಅವನ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ದುಃಖ ಉಂಟಾಗಿ ಅವನು ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿದನು. ಇನ್ನು ತಾನು ಧರ್ಮದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವೆನು. ಹೊರತು ಅಧರ್ಮದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ, ಎಂದನು. ಮೌರಿದತ್ತ ಒಬ್ಬ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳ ರಾಜನಾಗಿ ಬದಲಾದನು. ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು, ಪ್ರಾಣಿ ಬಲಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮೌರಿದತ್ತನು ಒಬ್ಬ ಉತ್ತಮ ಮಾನವನಾದನು.

೧೨ ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ

ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿ ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮಾನವ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಮತ್ತು ಅವರಿಗಾ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಗುರಿಯಿಲ್ಲದವರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಬಯಸುವವರು. ಅಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮನೆ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸುಗಂಧ ಬೀರುವಂತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವ ಜನರ ಕಾರಣ ಕೇಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಈ ಪದ್ಯ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರು ರಾಗಿಗಳ ಹಾಗೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಣ್ಣುಗಳ ಹಾಗೆ ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಮೋಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಗುರಿಯಿಡಲು ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳುಂಟು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯವಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಕೇಳದೇ ಅವರು ನಗು-ನಗುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸೂರ್ಯ ಉದಯಿಸುವ ಮೊದಲೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅರಸಿಕೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪಾಡ ಹೋಗುವಂತೆ ಶ್ರಮಿಕರು, ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬುವುದು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟ. ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇಳಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವುದು ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಖುಷಿ.

ದಿನ-ದಲಿತರ ಬದುಕನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅನೇಕ ಜನ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಂದರೆ: ಕರಮಚಂದ್ ಗಾಂಧಿ, ಮಹಾತ್ಮ, ಬಸವ, ಬುದ್ಧ ಇವರ ಅವರ ಹೋರಾಟ ಫಲ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ದಲಿತರು ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೇ ದೌರ್ಜನ್ಯ, ಅನ್ಯಾಯವಾದರೂ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬದುಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಮಿಯಷ್ಟೇ ಸಹನೆಯನ್ನು ಉಳ್ಳವರು.

ಉ

೧೩) ದಮ್ಮಲ್ಲಾಪುರದ ಬಳಿ ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು ತುಳಸಿ, ತುಳಸಿ ಎಂದರೆ ನಾವು ಬೆಳೆಯುವ ತುಳಸಿ ಅಲ್ಲ. ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ದಿನಗೂಲಿ ಹೆಣ್ಣಾಳಿನ ಕತೆ. ತುಳಸಿ ವೃಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಅಪಾರವಾದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಳು. ಯಾವ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನೀರುಣಿಸಬೇಕು, ಯಾವ ಮರ ಯಾವಾಗ ಬೀಜ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಮರವನ್ನು ಯಾವಾಗ ನಾಟಿ ಮಾಡಿ ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರಿತಿದ್ದಳು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗೂ ಉಪನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ತುಳಸಿ ತುಂಬಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗ್ರಾಹಿ ನಾವು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ತಂದು ನೆಟ್ಟ ಹೊಸ ತಳಿಯ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮರಗಳ ಹೆಸರು ಅವಳಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅವಳು ನರ್ಸರಿಗೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಸರ್ ಇದು ಅಕೇಶಿಯಾ ನೆಟ್ಟರೆ ಕಡಿಯಲು ಬರುತ್ತೆ. ಇದು ಸುಬಾಬುಲ್ಲು ದನಕರುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೇಯುತ್ತವೆ. ಇದು ಕ್ಯಾಲಿಯಂಡ್ರಿಯ ಜೇನು ಹುಳುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತುಪ್ಪ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ತಿ, ಆಲ, ಹೆಬ್ಬಲಸು, ಹಾಲುಮತ್ತಿ ಮರಗಳು ಇದ್ದುವು.

2932

ಉ

೧೬ “ಹೃದಯ ಹಣತೆ” ಕಥೆಯನ್ನು ಬರೆದಿರುವವರು ಭಾನು ಮುಷ್ತಾಕ್. ಇವರು ೨೦೨೫ ನೇ ಸಾಲಿನ ಮ್ಯಾನ ಬೂಕರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೆಹರ ಒಂದು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದ ಮಹಿಳೆ. ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನೇ ಮತ್ತೊಂದು ಬಗೆ ಜೀವನವನ್ನು ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದೆ. ಮನೆಯವರ ಒತ್ತಾಯದ ಮೇರೆಗೆ ಇನಾಯತ್ ಎಂಬಾತನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದಳು. ಅವಳಿಗೆ ೫ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೀಡಿದನು ಮಹಾನುಭಾವ. ಒಂದು ದಿನ ಇನಾಯತ್ ಅನಾರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನರ್ಸ್ ಒಬ್ಬಳಿಗೆ ಮರುಳು ಹೋಗಿ ಅವಳ ಜೊತೆ ಅನೈತಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ಈ ವಿಷಯ ಮೆಹರಳಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತು ಇದರಿಂದ ಬೇಸರಗೊಂಡ ಅವಳು ತನ್ನ ಗಂಡನ ಮನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ತನ್ನ ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗುವಂತೆ ಆಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದಳು. ತವರು ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಮೆಹರಳಿಗೆ ತನ್ನ ಸಹೋದರರು ಮತ್ತು ತಂದೆಯವರು ಯಾರು ಸಾಥ ನೀಡದೇ ಅವಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು.

ಇದರಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾದ ಮೆಹರ ತನ್ನ ಗಂಡನಿಂದ ಸಹಾಯಹಸ್ತ ಸಿಗದೇ ಇದರಿಂದ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಸಹೋದರರು ಮತ್ತೆ ಮನೆಯವರು ನಿರಾಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳು ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಸುರಿದು ಕೊಂಡು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಸಲ್ಮಾ ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಬದುಕುವಂತೆ ಅವಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು.

ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಮದುವೆ ಎಂಬ ಬಂಧನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೆ ಹೊಸ ಮನೆಯವರ ಗಂಡನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಒಂದು ಕಲಿತರೆ ಶಾಲೆಯೊಂದು ತೆರೆದಂತೆ ಎಂಬ ಗಾದೆ ಮಾತು ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಹೆಂಡತಿಯಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತಾಯಿಯಾಗಿ, ತಂಗಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಮದುವೆ ಎಂಬ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಜನ ಯುವತಿಯರು ಅತ್ತೆ, ಮಾವಂದಿರ ಕಿರುಕುಳಕ್ಕೆ ನಲುಗಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ತೆ-ಮಾವಂದಿರು ತಮ್ಮ ಸೊಸೆಯ ಮೇಲೆ ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಕೂಡ ಒಂದು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗ. ನಾವು-ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತಿರುವ ದೌರ್ಜನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಯೋಣ ಎಂಬ ಸಂದೇಶವನ್ನು ನಾವು ಈ ಒಂದು ಕಥೆಯು ಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಾರದೇ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರವನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಅಪೇಕ್ಷೆ ಜನ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೇ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊರಗಿ-ಕೊರಗಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೂಡ ಆಸೆ ಇರುತ್ತದೆಯಲ್ಲವೇ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು.

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

2932

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

KSRDPRU
Rural Roots Global Heights

Work Sheet

ಪರೀಕ್ಷಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು

1. ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಿಂತ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪುಟಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವಾಗ ಪುಟಗಳ ಸದುಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಾಂಕವನ್ನು ಮೊದಲನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಾಂಕವನ್ನಾಗಲೀ ಹೆಸರನ್ನಾಗಲೀ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರೆದರೆ, ಪರೀಕ್ಷಕರ ಸವಲತ್ತಿಗಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕಾಯ್ದೆ (ಪರೀಕ್ಷೆ ಅವ್ಯವಹಾರ ಅಪರಾಧಕ್ಕಾಗಿ) ಯನುಸಾರ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲಾಗುವುದು.
2. ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಮಾರ್ಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
3. ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪರೀಕ್ಷಾ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಇತ್ಯಾದಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು ಹಾಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಏನನ್ನೂ ಬರೆಯಬಾರದು. ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬರೆದು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಓ.ಎಂ.ಆರ್ ವೃತ್ತವನ್ನು ನೀಲಿ ಅಥವಾ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣದ ಬಾಲ್ ಪೆನ್ನಿನಿಂದ ಗುರುತಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
4. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹಿ ಹಾಗೂ ಎಡಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ಗುರುತನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕು.
5. ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಪುಟವನ್ನು ಹರಿಯಬಾರದು ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾವುದೇ ಪುಟವು ಹಾಳಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕತ್ತರಿಯ ಗುರುತು ಹಾಕಬೇಕು.
6. ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಖಾಲಿಯಾಗಿ ಪುಟಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮುಂದಿನ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಣ್ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ್ದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ಪುಟದ ಮೇಲೆ ಪುಟ ತಿರುವಿರಿ (ಪು.ತಿ.ನೋ) ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ದಪ್ಪ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬೇಕು.
7. ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಖಾಲಿಯಾಗಿರಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರಲಿ ಅದನ್ನು ಕೋಣೆಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದು.
8. ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಥವಾ ಬ್ಲಾಟಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ ಮೇಲೆ ಏನನ್ನು ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
9. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತಾಕ್ಷರ ಹಾಗೂ ದಿನಾಂಕವನ್ನು ನಮೂದಿಸಿದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು.
10. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಮಾರ್ಜಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಉತ್ತರ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳ ಬಿಡುವುದು.
11. ಉತ್ತರ ಬರೆಯುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬದಲಿಸುವುದನ್ನಾಗಲಿ ಹಾಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನಾಗಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.
12. ಪರೀಕ್ಷೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ನಂತರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆ ನೀಡಿದ ಅರ್ಧ ತಾಸಿನವರೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.
13. ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕೊನೆಯ ಮೂವತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.
14. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ಮುಂದೆ ತಿಳಿಸಿದ ಯಾವುದಾದರೂ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಾಗುವುದು ಹಾಗೂ ಸದರಿ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಕುಲಸಚಿವರು/ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು.
    - (i) ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಗೆ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳಾದ ಪುಸ್ತಕ, ನೋಟ್ಸ್, ಚೀಟಿ, ಮೊಬೈಲ್ ಅಥವಾ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಂದರೆ.
    - (ii) ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದರೆ.
    - (iii) ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ಖಾಲಿ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋದರೆ.
    - (iv) ಪರೀಕ್ಷೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ನಕಲು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ/ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಿಂದ ನಕಲು ಮಾಡಲು ಅನುವು ಮಾಡುವುದಾಗಲಿ ಮಾಡಿದರೆ.
    - (v) ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಯುವ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಬ್ಲಾಟಿಂಗ್ ಪೇಪರ್ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಪೇಪರ್ ಮೇಲೆ ಸುಳಿವು ಅಥವಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬರೆದರೆ.
    - (vi) ಪರೀಕ್ಷಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವರ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಕದ್ದು ತರುವುದನ್ನಾಗಲೀ, ಹೊರಗೆ ಒಯ್ಯುವುದನ್ನಾಗಲೀ ಮತ್ತು ಬೇರೆಯವರ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ.
    - (vii) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗುರುತಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದರೆ ಅಥವಾ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ.
    - (viii) ಅಥವಾ ನಿಂದಾತ್ಮಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಅಶ್ಲೀಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ ಅಥವಾ ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಗುರುತರವಾದ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ.
15. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ 10 ನಿಮಿಷ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಮೊದಲ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಎರಡನೇ ಗಂಟೆ ಬಾರಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೊಠಡಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲರ ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.
16. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ, ಚಹ/ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುವುದಾಗಲಿ, ಸಿಗರೇಟು ವಗೈರೆ ಸೇದುವುದಾಗಲಿ ನಿಷೇಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವಶ್ಯವಿದ್ದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಅವರಿದ್ದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಪೂರೈಸಲಾಗುವುದು.
17. ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ವೇಳೆಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರದಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು ಅನುಮತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಗೆ ವಿವೇಚನಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
18. ಮುಖ್ಯ ಅಥವಾ ಕೊಠಡಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ನೀಡಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಅವಿಧೇಯತೆ ತೋರುವ ಅಥವಾ ಒರಟಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಥವಾ ಅವಿಧೇಯತೆಯಿಂದ ವರ್ತಿಸುವ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ಆ ಕೂಡಲೇ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೊಠಡಿಯಿಂದ ಹೊರ ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು.
19. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉತ್ತರ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ನೀಲಿ/ಕಪ್ಪು ಶಾಹಿಯ (ಇಂಕ್) ಪೆನ್ನನ್ನು ಅಥವಾ ಬಾಲ್ ಪೆನ್ನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಹಿಯ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಾದರೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೊಠಡಿಯ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರ ಸಹಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮರೆಯದಿರಿ.